

MARIBORSKI

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Bolgarski Kronos

Od lanskega 19. maja, ko je skupina „Zvena“ izvedla tako nepričakovano državni udar, preživela naša slovanska soseda Bolgarija težke in usodne dneve. Kimon Georgijev, ki je s svojimi prijatelji, zlasti pa z voditeljem „stotniške lige“ Damjanom Velčevom uvedel režim devetnajstega maja, je bil pred tedni prav tako tudi sam odstranjen in zamenjan z generalom Zlatevom, in nazadnje pa še interniran. Toda tudi njegovega naslednika generala Zlateva ni doletela boljša usoda; v trenutku, ko je poslal Georgijeva, voditelja fašističnih narodnih socialistov Cankova in celo vrsto drugih bivših ministrov ter višjih častnikov v internacijo, je zletel še sam z mesta predsednika vlade, bil upokojen kot general ter postavljen nazadnje še pod policijsko nadzorstvo, dočim je bil njegov podtajnik celo — aretiran! Novo vlado je sestavil stari, upokojeni diplomat Andrija Tošev, toda kdo more garantirati, da ne bo njegova pot z vlade že jutri ali pojutrišnjem enaka oni Georgijeva in generala Zlateva?

Nasilno dete »devetnajstega maja« žre svoje lastne očete drugega za drugim, kakor mitološki Kronos svoje otroke. V »devetnajstomajski« Bolgariji gre po ministrskih predsednikov in ministrov izza kulis v vlado in iz vlade v ječo. — Človek je ali vsemogočni minister, ali pa letnik in interniraneč. Čuden režim, ki ob vsaki obnovi z novim predsednikom vlade najslovesneje izjavlja, »da je njegov namen notranja ozdravitev in pomiritev Bolgarije!« Da bi se ta ozdravitev in pomiritev dala doseči s to politiko in taktiko, seveda niti v Bolgariji sami nihče ne veruje, in ves bolgarski narod je trdno prepričan, da je nova velikonočna vlada Andrije Toševa priče la neozdravljivo bolehati že v tistem trenutku, ko je prevzela svoje posle. Kako zelo je »trdna«, je pokazalo že to, da je iz strahu pred nemiri izpustila politike in častnike, ki jih je vlada generala Zlateva šele pretekli teden internirala, in postavila vso Bolgarijo pred cevi strojnica, ki stoje na vseh križiščih in pred vsemi javnimi zgradbami. Vprašanje pa je, če so tisti, ki stoje pri strojnicah, tudi zanesljivi in se ne bodo danes ali jutri sam obrnili proti vladi, ki jih je poklicala, da bi ji vzdrževali red in mir?

Ozadje bolgarskih vlad »devetnajstomajskega režima« tvori bolgarska vojska, toda ta vojska je sama razcepljena na tri skupine, na »vojaško ligo« visokih častnikov, ki jo vodi sedaj odstranjeni in upokojeni general Zlatev, na »ligo stotnikov«, ki ji načeljuje prijatelj Kimona Georgijeva in dejanski povzročitelj »devetnajstega maja« polkovnik Velčev, in na »mešano ligo« višjih in nižjih častnikov dosedanjega notranjega ministra, polkovnika Kruma Koleva. Vse tri skupine žele »pomiriti in ozdraviti« Bolgarijo vsaka s svojimi ljudmi in vsaka na svoj način in se zato kaj lahko zgodi, da doživi Bolgarija nekega dne podobno tragedijo, kakor jo je nedavno doživela Grčija, državljansko vojno. Mimo tega pa tudi bivše stranke, ki jih je »devetnajst maj« pomedel s pozorišča, ne mirujejo in naraščajo med ljudstvom zlasti vpliv voditelja narodnih socialistov Aleksandra Cankova. Čisto odzadaj pa dviga glavo tudi še vedno pošast makedonskega boja za vsakega, ki bi ji se v bratomorni boj za vsakega, ki bi ji obljubil vrnitev v stare čase terorizma. Svečano zatrjevanje, da z linije politike »devetnajstega maja« ni vrnitve, ima zato malo vrednosti, zlasti še ko vemo,

Izza kulis evropske politike

Silna aktivnost Anglije, ki hoče doseči sporazum z Nemčijo in je povzročila tudi prekinitev pogajanj med Francijo in sovjetsko Rusijo

PARIZ, 24. aprila. Vlade Francije, Anglije in Italije niso vzele preveč tragično nemške protestne note zaradi ženevske obsodbe. V Parizu menijo, da je nota produkt pritiska narodnih socialistov in generalov na Hitlerja, namenjena predvsem notranjemu efektu. Tudi dejstvo ne vznemirja, da Nemčija zaenkrat odklanja povabilo na rimsko podonavsko konferenco, ker prevladuje tako v Parizu kot v Londonu prepričanje, da zasleduje s tem le željo pridobiti dovolj časa. Ta položaj izrablja sedaj Anglija za pritisk na Nemčijo, da jo pridobi za mednarodno sodelovanje. Zatrjuje se, da je Anglija celo pripravljena odstopiti Nemčiji one kolonije, ki jih po svetovni vojni upravlja, ako se Nemčija vrne v Ženevo. Pa tudi Francija pričinja uvidevati, da bi se bilo treba z Nemčijo nekako sporazumeti in odstraniti večno napetost, ki obstoja med Parizom in Berlinom, ker bi se samo na ta

način mogel zares zagotoviti evropski mir. Zdi se, da je to predvsem želja Anglije in je na njen pritisk bilo tudi prekinjeno sporazumevanje med Parizom in Moskvo za vojaški pakt. Nekateri listi očitajo Lavalu, da koleba in namerava sedaj pod tujimi vplivi potovati prej v Berlin in v Varšavo, kakor pa v Moskvo. Velika važnost se pripisuje tudi ulogi Italije, ki jo je prevzela glede Poljske in zlasti sestanku med Suvichom in Beckom v Benetkah. Vse te akcije so iniciativa Anglije, ki bi hotela doseči pomiritev in zblizanje v Evropi brez vezanja na pomoč sovjetske Rusije.

PARIZ, 24. aprila. Ves francoski tisk razpravlja še vedno o prekinitvi pogajanj med Francijo in sovjetsko Rusijo za sklenitev vojaškega pakta. Tako piše »L'Homme Libre«, da je pot od Pariza do Moskve še vedno polna zaprek, med katerimi sta največji Berlin in Varšava.

List naglašja, da je o vseh teh stvareh treba voditi računa. Morda sedanjih mučnih trenutkov ne bi bilo, ako bi se bilo o pravem času računalo z vsem. Kaj poma-ga vojaški pakt med Francijo in sovjetsko Rusijo, dokler ga more Poljska vsak trenutek onemogočiti. Francija in sovjetska Rusija nimata skupnih meja in je v sredi Poljska, preko katere ni mogoče iti brez sporazuma z njo. Podobno pišejo tudi drugi listi, ki pa zatrjujejo obenem tudi, da zasleduje Moskva pri svoji evropski politiki še vedno boljševiške cilje. »Journal« pa obžaluje, da je prav sedaj, ko so pogajanja za francosko-sovjetski pakt prekinjena, prišla v svetovno javnost vest o nekem tajnem francosko-poljskem sporazumu. Nekateri listi so pa zopet optimistični in menijo, da se bodo dale težkoče, ki so nastale, odstraniti. — bo pakt vseeno sklenjen.

Preprečen prevrat v Bolgariji

POLKOVNIK KOLEV HOTEL ARETIRATI KRALJA IN UVESTI REPUBLIKO, PA JE BIL SAM ARETIRAN.

SOFIJA, 24. aprila. Vladi se je posrečilo odkriti priprave za državni prevrat, ki so ga nameravali izvesti častniki, ki niso zadovoljni s sedanjim političnim položajem. Vodja pripravljajočega se prevrata je bil bivši notranji minister v vladi generala Zlateva, polkovnik Krum Kolev. Kolev je nameraval aretirati kralja Borisa in proglasiti republiko. Ker je bil pa načrt še pravočasno odkrit, je bil Kolev aretiran in je z njim vred šlo v ječo še mnogo njegovih prijateljev, visokih častnikov. Mimo tega je odrešil vojni minister premestitev cele vrste višjih častnikov iz Sofije v podeželje, da jim

tako onemogoči rovanje v prestolnici. Vlada se sedaj trudi pridobiti naklonjenost čim širših množic. Odredila je tako, da se do 1. maja izplačajo državnim uradnikom in nameščencem vsi zaostanki prejemkov, ki so zaostali celo še od februarja. Pa tudi kmetom hoče vlada v marsičem ustreči, vendar je položaj še vedno zelo nevaren. V pravosodnem ministristvu že posluje komisija za sestavo nove ustave na stanovski podlagi z avtoritarnim režimom. Vlada meni, da je za Bolgarijo minil čas liberalizma in je treba najti nove oblike. O novi ustavi bo odlojeno ljudsko glasovanje.

Fašistična zarota Franciji

PARIZ, 24. aprila. Tu je vzbudila veliko senzacijo vest »Populaire«, v kateri se trdi, da pripravljajo francoske desničarske fašistične organizacije napad na parlament, ki ga hočejo razgnati in izsiliti nato nove volitve, na katerih bi desničarji dobili večino. List trdi, da je ta načrt zares izdelan in se fašistične organizacije pripravljajo zelo resno na izvršitev. Zaradi tega zahteva, da vlada razpusti te organizacije, ako hoče, da se v Franciji zavaruje notranji mir.

Katastrofa na Farmozu

TOKIO, 24. aprila. Katastrofa, ki je zadela otok Formoso, je mnogo večja, kakor se je prvotno mislilo. Že doslej je število ubitih naraslo na preko 4 tisoč, število nevarno ranjenih na preko 8 tisoč, lažje ranjenih pa na preko 2 tisoč.

kam so vojaške razprti in diktature privedle Španijo in Grčijo.

Že danes moremo reči, da bodo vojaški ali vsaj po vojski vodeni režimi privedli Bolgarijo v vedno bolj kaotične razmere, ki se zlepa ne bodo končale. Taki eksperimenti se kaj lahko prično, težko jih je pa končati. V novejši zgodovini ne poznamo primera, da bi se bil kateri končal z uspehom, izvzemši fašističnega in narodnosocialističnega v Nemčiji, ki sta pa bila podprta po svo-

Porušenihi je bilo več kakor 30 tisoč hiš in je brez strehe četrt milijona ljudi. Ker so pa zveze z notranjostjo otoka še vedno prekinjene, je čisto mogoče, da je število žrtev še večje. Pod mnogimi ruševinami so še mrličji, ki razširjajo smrad in obstoja nevarnost kužnih bolezni. Vlada pošilja neprestano pomoč nesrečnemu prebivalstvu.

PODONAVSKA KONFERENCA.

RIM, 24. aprila. Priprave za podonavsko konferenco v Rimu so v polnem teku. Konferenca se snide koncem maja, a datum še ni določen. Italijanski tisk poudarja že sedaj, da se mora zaključiti konferenca s konkretnimi sklepi.

VAJE NA TIHEM OCEANU.

WASHINGTON, 24. aprila. Dne 3. maja se bodo pričele na Tihem oceanu velike vaje vojne mornarice Združenih držav, pri katerih bo sodelovalo 160 boj-

bodni volji organiziranih milijonov, ki so se zbrali od spodaj navzgor z revolucionarnim zaletom. Ti dve gibanji sta zato nekaj čisto drugega, pa še tu nihče ne ve, kakšen bo zadnji konec. Nam, ki želimo, da bi bila bratska Bolgarija močna in notranje zdrava, povzročajo njeni notranjepolitični dogodki resne skrbi, ki jih še stopnjuje strah, da bi mogli ti eksperimenti nekega dne uničiti lepo obetajočo setev bolgarsko-jugoslovanskega bratstva.

nih ladij in 500 hidroplanov. Skupna posadka teh edinic znaša 54.000 mož. Vaje se bodo raztegnile vse do Havajskih in Midvajskih otokov. Japonska smatra te vaje za manever proti njeni varnosti in je zato odredila istočasno enake vaje svoje mornarice, katerih cilj bo preizkusiti obrambo pred Združenimi državami. Vendar je poskrbljeno za to, da se obe mornarici ne srečata.

AMERIŠKA FANTAZIJA.

ŽENEVA, 24. aprila. »Journal de Genève« ponatiskuje načrt nekega čikaškega lista o Združenih državah Evrope. Glavno mesto federacije naj bi bila Ženeva. Ameriški list predlaga tudi že sestavo vlade, ki je zelo interesantna. Predsednik naj bi bil Mussolini, zunanji minister Litvinov ali Laval, ministra brez portfelja Macdonald in Herriot, minister trgovine Flandin, minister propagande dr. Goebbels, minister letalstva Balbo, minister vojske maršal Petain, notranji minister Bogoljub Jevtič, svetni minister pa dr. Beneš.

PROTEST V LITVI.

LONDON, 24. aprila. Uradno se potrjuje, da so Anglija, Italija in Francija izročile pretekli petek litovski vladi protestno noto zaradi kršitve klajpedskega statuta.

SOVJETSKA IZJAVA.

PARIZ, 24. aprila. Iz Moskve poročajo, da bo podala sovjetska vlada 1. maja programatično izjavo, v kateri bo obrazloženo njeno stališče v zunanji politiki. Pričakuje se, da bo zunanjepolitična izjava zelo pomirljiva.

NEMŠKI OBOROŽEVNI FOND.

PARIZ, 24. aprila. Londonski dopisnik »Agence Economique et Financiere« poroča, da razpolaga Nemčija v Holandiji, Švici in Ameriki s pol milijarde funtov šterlingov. Ta vsota se splošno smatra kot vojaški fond. S tem denarjem kupuje Nemčija v tujini sirovine, ki jih potem uvaža za izpolnitev svoje oborožitve.

TUJI NOVINARJI V NEMČIJI.

BRESLAVA, 24. aprila. Semkaj je prispelo osem turskih novinarjev, ki so jih povabili nemški tovariši na turnejo po Nemčiji. Istočasno se mudi v Nemčiji tudi skupina češkoslovaških novinarjev.

Dnevne vesti

Velikonočni pirih je izdal nezvesto ženo

TRAGIČNA DRUŽINSKA ZGODBA NA PERIFERIJ, RANJENA ŽENA. MOŽEVO POSLOVILNO PISMO.

Koliko podobnih zgodbic rodijo današnje težavne življenjske razmere, toda je redkokatera predre v javnost. Ljudje žive dandanes pod psihozo, da drugače biti ne more in se zadovoljijo s svojo usodo. Življenjska nesreča pa je doletela ob letošnjih velikonočnih praznikih tudi trgovskega potnika Ignaca S. in bo imela najbrže najhujše posledice.

Ignac S. je bil dolga leta zaposlen pri neki mariborski tvrdki kot potnik. Pred 3. leti se je oženil s trgovsko sotrudnico Marico R. Sreča se je naselila v njun skromni dom, saj je Ignac lepo zaslužil, Marica pa mu je skrbno gospodinjila. Težko je biti potniku pošten in zvest mož, tako pravijo, toda Ignac je bil poštenjak in ni nikdar preomil dane besede. Tak je ostal tudi, ko je moral pred letom z zaslužkom v Beograd, ker mu je bila v Mariboru odpovedana služba. Redno je pošiljal denar svoji ženi. On je štedil, ona je lepo živela. Ker so stroški za potovanje iz Beograda precejšnji, je Ignac kot štedivec bolj redko prihajal v Maribor. Mimo tega pa je bil popolnoma zavezan v svojo mlado ženo in se mu še sanjalo ni, da bi ga mogla varati. Ko je

pa prišel Ignac na velikonočno soboto k svoji ženi, je že ob prihodu slutil, da ni bil njen sprejem tako tople kot nekdanj, a možato je prebrala strupene misli in vesel sedel za velikonočno mizo. Neprevidnost ženina je pa hotela, da je našel v predalčku pisan pirih, ki ga je Marica poklonil »njen Feliks«. Prazničnega razpoloženja je bilo konec. Temne slutnje so bile vedno večje in Ignac je hotel vedeti vse. Sosedje so mu povedali marsikaj. Ženina nezvestoba ga je pognala v obup.

Na velikonočni ponedeljek so ga zapustili živci in hudo se je spozabil nad svojo zakonsko polovico. Nekdanja velika ljubezen do nje se je pretvorila v strupeno sovraštvo. Ignac je segel po nožu in nevarno ranil svojo nezvesto ženo. Pretil ji je celo s smrtjo, kar pa so preprečili; na pomoč prihiteli sosedje, ki so zadevo javili tudi orožnikom. Dolgotrajno je bilo zasliševanje Ignaca, ki se ni mogel pomiriti. Še bolj je bil obupan, ker zahteva žena proti njemu sodno postopanje. Včeraj se je poslovil in pustil na mizi pismo, v katerem piše, da si bo končal življenje...

Tri dni mrlva v stanovanju

Na Ruški cesti je preživljala jesen svojega življenja 63letna zasebnica Terezija Puškinova. Ko so jo zapustile moči, si je najela skromno sobico in živela od dobro srčnosti in usmiljenja drugih ljudi. Vso svojo mladost in ostalo življenjsko dobo je preživela kot skromna in pridna služkinja, ki pa si ni mogla od dela svojih rok toliko prihraniti, da bi na starost živela lahko brez skrbi. Na velikonočno soboto je zaprla vrata svoje sobice in je ni bilo več na spregled. Ljudje so mislili, da je šla kam po svetu čez praznike. Ker je pa le predolgo ni bilo nazaj, so pričeli sumiti, da se je starki kaj hudega pripetilo. Obvestili so o tem stražnika, ki je s silo odprl njeno stanovanje in našel starko mrtvo na postelji. Policijski zdravnik g. dr. Zorjan je ugotovil, da je umrla za srčno kapio. Njeno truplo so včeraj popoldne prepeljali v mrtvašnico na magdajnsko pokopališče, kjer ga bodo danes popoldne pokopali.

Iz šolske službe. V višjo položajno skupino so napredovale: Marija Hribarjeva v Tešanovcih, Flora Kiličeva v Guštaniu in Ivan Lebič v Prevaljah; premeščen je meščanskošolski učitelj Josip Rudež iz Trbovelj v Maribor, učitelj na tukajšnji deški vadnici Aleksander Koprivc pa je premeščen v Lepinac pri Varaždinu.

Iz državne službe. Za banovinskega smetijskega inspektorja pri banovinski Viarski in sadijski šoli v Mariboru je imenovan Josip Topolovec. V višjo položajno skupino pa je napredoval sekundarni zdravnik v splošni bolnišnici v Mariboru dr. Bogomir Kreutziger.

Napredovanje v policijski službi. V višjo položajno skupino so napredovali Josip Kardinal in Marko Kranjc, oba pri okrajnem glavarstvu v Mariboru, Ivan Puncer pri okrajnem glavarstvu v Murski Soboti, Fran Rižner pri okrajnem glavarstvu v Ptuj, Josip Smrekar, pisarniški uradnik pri okrajnem glavarstvu v Mariboru ter pisarniški uradnik Luka Velej pri okrajnem glavarstvu v Šmarju pri Jelšah. V višjo skupino sta napredovala policijski stražnik Franc Gajun pri mestni policiji v Mariboru in Martin Medvešek.

Velikodušen dar. Ravnatelj tekstilne ovarne Doctor in drug g. Karel Fischer je daroval sreskemu odboru Rdečega križa v Mariboru znesek 1000 Din. Najmu slede še drugi, četudi morda z manjšimi zneski!

»Službeni list« dravske banovine objavlja v letošnji 32 številki: obvestilo o oporovitvi plačila uvozne carine za turistično propagandni material, razvrstitve avtobusnih potniških prog, objavo o

telefonskem prometu in objave biskupske uprave o pobiranju občinskih davščin.

Harmonikarji Rdečega križa na turneji. Na velikonočni ponedeljek popoldne so se podali mariborski harmonikarji Pomladka Rdečega križa na svojo turnejo pod vodstvom svojega učitelja g. Vilka Šušteršiča. Nastopili bodo v Karlovcu, Dugi res, Senti, Veliki Kikindi, Osijeku in drugod.

Jadranska umetniška razstava slik v Mariboru. Znani naš primorski slikar narodne folklorne g. prof. Stjepan Baković je razstavil v veliki kazinski dvorani nad 90 svojih odličnih del. Jadranska straža v Mariboru je prevzela pokroviteljstvo te razstave, saj ji je g. profesor odstopil vso vstopnino kot prispevek za »Dom Jadranske straže« v Bakru na Jadranu. Jadranska straža se obrača zato na vse svoje članstvo s prošnjo, da se z obiskom razstave oddolži g. profesorju, saj bo v tej pestri skupini našel marsikdo poleg umetniškega užitka gotovo tudi pri merno sliko za okras svojega doma. Slike so priznane umetnine in tudi cene so jako zmerne. Razstava traja do prvega maja t. l.

Vse korporacije, društva in ustanove se obveščajo, da se bo vršil letos tradicionalni »Mariborski teden« v času od 3. do 13. avgusta t. l., ob kateri priliki bi se mogli vršiti razni kongresi, občni zbori itd. Uprava Mariborskega tedna opozarja vso javnost, da je polovična vožnja pri dopotovanju v Maribor kakor tudi pri povratku že odobrena. Društva, ki nameravajo prirediti v navedenem času eventualne sestanke, kongrese, zborovanja itd. naj zaradi uvrstitve sporeda to javijo Upravi Mariborskega tedna, Maribor, Aleksandrova cesta 35., telefon 21-22.

Velikonočni obredi v pravoslavni kapeji v Melju. Na veliki četrtek 25. tm. ob 18. uri večernice (bdenije) s čitanjem 12 evangelijskih. Na veliki petek 26. tm. ob 16.30 večernice s polaganjem »plaštanič«. Na veliko soboto 27. tm. ob 16.30 večernice ter spoved. Na velikonočno nedeljo 28. tm. točno ob 4. uri zjutraj procesija okrog kapele v Melju, nato liturgija ter sv. obhajilo. Na velikonočni ponedeljek 29. tm. ob 9.30 liturgija. Vljudo se pozivajo pravoslavni verniki, zlasti oni, ki bivajo v mestu, da se navedenih obredov po možnosti udeležijo, zlasti pa na velikonočno nedeljo polnoštevno procesijo ter liturgije.

Dražbe lovišč. Dne 7., 9., in 10. majnika t. l. bodo pri sreskem načelstvu v Sl. Konjicah dražbe za obč. lovišča Slov. Konjice in okolica, Tepanje, Opotnica in Loče, pri sreskem načelstvu na Prevaljah pa dne 10. majnika za občinsko lovišče

Vuzenica. Morebitni interesenti dobe zadnja pojasnila pri g. predsedniku podr. Slov. lovskega društva v Mariboru.

Nočna lekarniška služba. V četrtek 25. tm. bosta imeli nočno lekarniško službo Sirakova lekarna »Pri angelu varhu« na Aleksandrovi cesti in Savostova lekarna »Pri sv. Magdalenici« na Kralja Petra trgu.

Občinska organizacija JNS v Studenčih bo imela jutri v četrtek ob 19. uri odborovo sejo v sejni sobi NO na Kralja Petra cesti. Vabljeni so vsi studenski somišljeniki in odborniki iz Radvanja.

Iz »Nanos«. Danes ob 20. uri predava g. Janko Furlan v društvenih prostorih o Masaryku in omladini. Člani in prijatelji vjudno vabljeni.

svengali! **Velika**
četrtek 25.
kavarna **Svengali!**

V četrtek 25. aprila ob 20. uri bo zopet sobno streljanje v »Plzenski pivovarni« v Tattenbachovi ulici. Člani SPD in prijatelji strelskega sporta vabljeni!

»Jetika — socialno zlo« je predmet diskusijskega večera, ki ga priredi Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru v petek, 26. tm. ob 1/20. uri v posebni sobi restavracije Narodni dom. Člani obvezni — drugi vabljeni.

Ljubljanski Akademski pevski zbor, ki deluje pod visokim pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice matere Marije, priredi tudi v Mariboru koncert, in to 2. maja v »Unio nu«, na kar opozarjamo cenj. občinstvo že danes. Prodajo vstopnic sta prevzeli tvrdki Zlata Brišnik in J. Höfer. Cene navadne.

Važna in radostna vest za vse one, ki se bavijo s fotografskim sportom ali se želijo temu posvetiti, je znižanje cen fotofilmskega materialu in upeljavanje cenjenih aparatov. Svetovna tvrdka Kodak Company je dala na trg zelo cenen aparat znamke Kodak Baby-Brownie. Cena samo Din 75 in se dobi aparat pri vsakem foto-trgovcu. Formatslike te lepe kamere je 4x6.50 cm, dočim je sama kamera elegantna, odlične konstrukcije, enostavna pri uporabi, osigura vsakomur, ki uporablja Kodak ali Pathe filme, odlične posnetke.

Cenjene damice opozarjamo na brezplačno **ozmetično predavanje**

in osebno konzultacijo priznane dunajske kozmetičarke gospe

HELENE PESSEL,

ki bo koncem prihodnjega tedna v Mariboru. Informacije daje drogerija Kanc, Gosposka ul. 33.

Keramika in tiskarski škrať. V sobotni oglas tvrdke C. Pickel d. z o. z. se je na žalost vrinila pomota, ki kvari smisel. Mesto »glaziranje sten, oblog« je treba brati »glaziranje stenske obloge«, kar pomeni z drugo besedo keramične ploščice za stenske obloge (in štedilnike).

Velikonočni lov organov finančne kontrole. Dne 15. in 16. t. m. sta odkrila komisar finančne kontrole g. Vukašin Marković in preglednik g. Andrej Premelj pri treh mariborskih veletrgovcih okoli 3 vagonov kave in riža, ki so jih utajili, da jim ne bi bilo treba plačati naknadne trošarine in bi si s tem prihranili okoli 35.000 Din. Vsi trije veletrgovci so sedaj prijavljeni finančni oblasti in bodo morali plačati visoke globe.

Iz oltarnih prtov je hotel napraviti srajce. Pretekli ponedeljek je proti večeru obiskal cerkev v Limbušu 62-letni prevžitkar Alojz Polanec. Nekaj časa je klečal pred stranskim oltarjem in ko so vsi verniki odšli iz cerkve je naglo stopil k oltarju, pobasal prte ter se naglih korakov odstranil. Ljudje, ki so stali zunaj, so takoj slutili, da možakar nima čiste vesti, tembolj, ker je na glasu kot prebrisan tat. Obvestili so takoj orožnike, ki so ga kaj kmalu izsledili in aretirali. Pri aretaciji je izpovedal, da je prte zato kradel, ker nima srajce in si je hotel iz ukradenih prtov izdelati srajce. Oddan je bil v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Tatvina. Trgovcu Francu Dobrajcu v Tattenbachovi ulici je neznanec ukradel iz zaklenjenega stanovanja novo moško obleko, vredno 1200 Din in kopalni plašč, vredno 200 Din. Dobrajc sumi, da mu je obleko ukradel neki njegov bivši podna-

Narodno gledališče REPERTOAR.

Sreda, 24. aprila ob 20. uri: »Kdo je kriv?«. Premiera. Red C.

Četrtek, 25. aprila ob 20. uri: »Prebrisani Amor«. Red B.

Petek, 26. aprila: Zaprto.

Drevi v gledališču krstna predstava Cerkvenikove vojne drame »Kdo je kriv!« Avtor je po svojih v Mariboru, Celju, Ljubljani ter po slovenskih ameriških odrih uprizorjenih delih znan kot razglabljač duh ter kot srdit bojevnik za pravico in mir. Tak se nam kaže tudi v svoji najnovejši drami »Kdo je kriv?«. To je vojna zgodba, ki se odigrava med svetovno vojno nekoliko kilometrov za nemško-rusko fronto nepretrgoma od devete ure zvečer do polnoči. Delo je jako efektno in goreč protest proti vojnim grozotam. Dramo je nastudiral Milan Košič, nastopijo pa Starčeva in Furijan v glavnih ulogah, v ostalih dveh pa Gorinšek in Verdonik. Predstava bo za red C. Krstni predstavi prisostvuje tudi pisatelj.

Rasbergerjeva opereta »Prebrisani Amor« je ob krstni predstavi dosegla redko velik uspeh ter jo je občinstvo bučno odobraval. Prihodnja uprizoritev bo v četrtek, 25. tm. za red B. Režija je Kovičeva, večje vloge igrajo Udovičeva, Barbičeva, Sancin, P. Kovič, Grom in Verdonik.

KINO

GRAJSKI KINO

Samo še danes dunajska opereta

»Rože z juga«

Paul Hörbiger, Gretl Theimer.

Pride: »BELA SESTRA« nov film, nova režija, novi igralci.

Kino Union. Od danes dalje zelo napeti film »Na straži velemesta« z Gustavom Röhlichom.

jemnik, ki ga je policija aretirala, toda ni našla pri njem ničesar.

Ukradeno kolo. Zavarovalnemu zastopniku Ludviku Halbwirtu je včeraj odpeljal neznan tat z nekega dvorišča v Jurčičevi ulici 1000 Din vredno kolo. Halbwirt je prijavil tatvino policiji.

Aretirani tatovi. Brusovo gostilno pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju so te dni obiskali nevarni vlomilci. S ponarejenimi ključi so ponoči vdrl v gostilno in odnesli dragoceno tehniko. Orožniki so aretirali dva moža, pri katerih so našli ponarejene ključe, posamezne dele ukradene tehnične ter nekaj predmetov, ukradenih v Brusovi gostilni.

Ogenj. Na velikonočno nedeljo je v gospodarskem poslopiju posestnika Martina Berložnika v Sv. Florijanu izbruhnil požar, ki je vpepelil gospodarsko poslopje do tal. Zgorelo je tudi vse gospodarsko orodje in dva voza ter znaša povzročena škoda okrog 25.000 Din.

Pobegli sinko. Danes dopolne se je zgela sila na policijski predilka Ana Pljukavčeva in prijavila, da je njen 11letni sinček France že pred prazniki neznanokam odšel od doma. Deček je bil zadnje čase precej zmešan in se mati boji, da se mu je kaj hudega pripetilo. Je srednje in šibke postave, nazaj počesanih las, oblečen pa v temnosiv voilen jopič.

Poštena deklica. Učenka 3. razreda osnovne šole v Krčevini Idica Birsova je našla včeraj na velikonočni ponedeljek na poti na Kalvarijo zlato žensko zapestno uro, vredno okrog 700 Din. Deklica je najdeno uro takoj prinesla na policijo, kjer jo lastnica dobi.

Najdena žaga. Dijak realne gimnazije Slavko Polič je našel pred mostičem v parku skrito krožno žago, ki jo je prinesel na policijo. Krožna žaga je prav gotovo last kakega mizarja in se naj zglaš lastnik na policijo.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazalo: toplomer 12,8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 8,2 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 stopinjah 735,6, reduciran na ničlo pa 733,8; relativna vlaga 88; vreme je deževno in oblačno. Vremenska napoved: menjaje oblačnost in manjše spremembe temperature.

Pred gradnjo Sokolskega doma v Mariboru

DOSEDANJI PROVIZORIČNI NAČRTI IN KONČNI GRADBENI SKLEP.

Sej v torek 16. tm. je obravnaval mariborski občinski svet tudi prošnjo Sokolskega društva Maribor-Matica za odstop stavbišča za zgradbo Sokolskega doma. Občinski svet je soglasno sklenil, da se v ta namen prepusti Sokolu Maribor-Matica prostor v izmeri ca. 2000 m² severno od projektiranega podaljška Gregorčičeve ulice, ki bo po regulacijskem načrtu potekel po sredi sedanega starega letnega telovadišča Sokola-Matice.

S tem sklepom je končno odločeno, kje bo stal bodoči Sokolski dom v Mariboru in je vprašanje zgradbe doma stopilo v odločilni štadij. Že kmalu po ustanovitvi l. 1907. si je Sokolsko društvo v Mariboru zadalo nalogo ustvariti si lasten Sokolski dom. Pričelo se je z zbiranjem gradbenega fonda in je prišlo tudi že do nakupa stavbne parcele v Krčevini. Po vojni je društvo po naklonjenosti »Posojilnice« v Mariboru pridobilo stavbeno parcelo sredi mesta v Wildenrainerjevi ulici. Zbiranje gradbenega sklada se je nadaljevalo. Zaradi vedno večjega razvoja društva je postajalo vprašanje zgradbe vedno bolj pereče. V jeseni l. 1931. se je ponudila prilika nakupa kompleksa Unionske dvorane. Pogajanja, ki so bila pred zaključkom, je prekinila nastopila denarna kriza. Prevladalo je mišljenje, da stavba Unionske dvorane za društvene namene ni primerna in da se

tudi z velikimi izdatki ne bi dala docela ustrežajoče urediti. Velika liha tega načrta je tudi, da bi dom ne bil v zvezi z letnim telovadiščem, kar najbolj ustreza praktičnim in estetskim zahtevam. Iz teh razlogov bi bilo tudi stavbišče v Wildenrainerjevi ulici manj primerno.

Sklep občinskega sveta pomeni, kar najzadovoljivejšo rešitev tega vprašanja. Ko se izvede nameravana regulacija pokopališča in podaljšava Gregorčičeve ulice, bo dobil s tem bodoči Sokolski dom lepo zvezo s središčem mesta. Stal bo ob križišču dveh novih cest, v primerem okolju, ter bo z velikim letnim telovadiščem v ozadju gotovo v okras mestu. S primerno preureditvijo starega pokopališča v park ali slično bo dom na učinkovitosti še bolj pridobil. Zato je vest o odločitvi mestne občine razveselila vse mariborsko Sokolstvo, ki se najlepše zahvaljuje občinskemu svetu mariborskemu z županom dr. Lipoldom na čelu za veliko dušno razumevanje in naklonjenost. Gotovo bo sklep z odobravanjem vzela na znanje vsa mariborska javnost, ki ji je na tem, da se bo tudi Maribor ponašal s svojim čim lepšim Sokolskim domom. — Prepričani smo pa tudi, da bo vsa javnost podprla Sokola-Matice moralno in gmočno pri gradbeni akciji, ki naj se zato izvede na čim širši podlagi.

vaškem, tretja v Holandiji, četrta pa v Nemčiji. Švicarska ima tajnico za korespondenco, Jugoslavija pa pomožno tajnico. Članice odbora so iz Egipta, Poljske, Danske, Urugvaja, Indije, Avstralije, Anglije, Španije, Grčije in iz Združenih držav Severne Amerike.

Pluj

Zopet požar na Dravskem polju. Bilo je okrog 21. ure na Veliki petek 19. tm., ko se je nenadoma zasvetilo nebo nad Cirkovci. Požar je nastal pri posestniku in gostilničarju Antonu Goljatu. Goreti je začelo v gospodarskem poslopiju in se je ogenj razširil še na ostale gospodarske objekte, ki so zgoreli vsi do tal; žrtev požara je tudi velika količina sena in slame ter vse gospodarsko orodje. Gasilec iz Cirkovcev, Mihovce-Dravonja vas in iz Ptujja se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja, kar bi povzročilo lahko katastrofo za vso vas. Pri gašenju se je ponesrečilo več ljudi, ki so se hudo opekli. Škoda je precej velika, znaša okrog 40.000 Din in je krita z zavarovalnico. Na kak način je nastal požar, še ni ugotovljeno, vendar so zadevna poizvedovanja orožnikov iz Cirkovcev v teku.

Prekmurje

Dva koncerta Glasbene Matice v Murski Krajini. V prihodnjih dneh bo Murska Krajina deležna redkega obiska ljubljanske Glasbene Matice, ki koncertira s svojim orkestrom pod vodstvom dirigenta, profesorja na drž. konservatoriju v Ljubljani in znanega slovenskega skladatelja L. M. Škerjancja dne 27. t. m. v Murski Soboti in dne 28. t. m. v Ljutomeru. Orkestralno društvo Glasbene Matice ljubljanske vrši hvalevredno kulturno-nacionalno propagando za našo glasbo že preko 15 let in je v tem oziru naša edina orkestrska organizacija te vrste. Spored obih koncertov obsega povečini slovenske točke. Z orkestrom pa sodelujeta tudi dva solista, in sicer naš največji operni in koncertni pevec, direktor ljubljanskega drž. konservatorija in dolgoletni član dunajske dvorne opere, g. Julij Betto, ki bo zapel pesmi Lajovica, Adamiča in Škerjancja, ter naš najpomembnejši violinski virtuoz, prof. Karlo Rupel, ki bo zaigral skladbe Dvořaka, Saint-Saensa in Svendsena, tako da bo koncert nadvse pester in zanimiv. Opozorjamo naše čitatelje na oba pomembna glashera dogodka, ki sta gotovo vredna, da ne gresta neopaženo mimo nas.

Sport

Tekmovanje za nogometno prvenstvo mariborskega okrožja.

Letošnje tekmovalje za prvenstvo mariborskega okrožja LNP se vrši brez kluba iz Maribora. Zato je tudi zanimanje za to važno tekmovalje pri nas nekoliko v ozadju. Dogodki v drugem razredu mariborskega okrožja so se v zad-

PROIZVOD: »UNION«, ZAGREB

njem času že toliko razčistili, da imamo na obzoru že letošnjega prvaka, namreč SK Muro, ki ima odigrati le še dve tekmi, in sicer proti Panoniji in proti SK Gradjanskemu.

Prvenstvena tabela izgleda takole:

SK Mura	6 6 0 0	20:6 12
SK Gradjanski	5 4 0 1	12:5 8
SK Drava	7 3 0 4	19:15 6
SK Ptuj	7 2 0 5	14:19 6
SK Panonija	5 0 0 5	0:20 0

Dva poraza SK Gradjanskega iz Čakovca v Avstriji.

Čakovečki SK Gradjanski je za velikončne praznike gostoval v Donawitzu kjer je odigral dve prijateljski tekmi. Prvi dan je bil Gradjanski poražen od SK Donawitz z rezultatom 8:0 (2:0), drugi dan pa od SK Kapfenberga s 5:1 (3:1).

Državno nogometno prvenstvo se bo nadaljevalo v nedeljo 28. t. m., in sicer se bodo srečali v Zagrebu Gradjanski: Primorje, v Osijeku Slavija:Concordia, v Sarajevu Slavija:Hašk in v Beogradu Jugoslavija: Hajduk.

Za prvenstvo LNP. Prihodnja nedelja 28. t. m. bo za mariborski nogomet težka preizkušnja. V tekmovalju za prvenstvo LNP bosta namreč SK Železničar in ISSK Maribor merila svoje moči proti zastopnikom Ljubljane, in sicer SK Železničar v Ljubljani proti ŽSK Hermesu, ISSK Maribor pa na domačih tleh proti pretendentu za naslov prvaka LNP t. j. SK Ilirije. Obe tekmi sta za nadaljnji razvoj prvenstvene tabele eminentne važnosti.

Odbor lahkoatletskih sodnikov je za nedeljski lahkoatletski miting določil naslednjo žirijo: vrhovni sodnik F. Kramberger, starter dr. Jetmar, sodniki in časomerilci Fišer, Belgot, B. Kramberger, Smerdel, Starašina, Perin, Venuti in vsi sodniški kandidati. Zbiranje bo jutri, v četrtek ob 20. v kavarni »Spatzek«.

SO pri OOLNP, službeno. Pozivam gg. Nemca, Bizjaka, Kopicja, Frankla in Kasperja, da se zaradi zaslišanja udeležijo sestanka, ki bo drevi od 19.30 pri »Orlu«. Sodniški tečaj se bo nadaljeval jutri, v četrtek ob 19.30 v Delavski zbornici. Udeležba za vse kandidate strogo obvezna. Poverjenik.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Žensko gibanje in svetovni mir

S KONGRESA INTERNACIONALNE FEMENISTIČNE ZVEZE V CARIGRADU.

Ko so se pred kratkim sestale v Carigradu predstavnice ženskih gibanj iz 40 držav vsega sveta pod vodstvom predsednice internacionalne femenistične aliance Carie Cattove, so temeljito razpravljale o vseh najvažnejših problemih, ki zadevajo predvsem življenje naših žena in življenje v splošnem. Posnemamo s kongresa nekatere zanimivosti, ki globoko posegajo v ženski pokret.

Ko je bila leta 1904. v Berlinu osnovana svetovna ženska organizacija, so se že takrat pričele boriti žene za politično enakopravnost. Visoko so dvignile tedaj svojo zastavo in se solidarno borile za svoje pravice. Zahtevale so in zahtevajo enak moralni položaj za moža in ženo, enake pogoje za delo, moderne državne zakone za ženo, pravičnejše zakone za poročene žene, pravice za nezakonske matere in nezakonske otroke, kakor tudi napredek kulture in socialnega položaja ter garancijo za svetovni mir. Iz posameznih poročil pa je bilo razvidno, da je odporna sila žene v zadnjih letih nekoliko popustila. Danes so se pričele nagibati žene na ekonomska področja in se tam uspešno udeleževati.

Glavna točka dnevnega reda na je bila volilna pravica žene. Prvotno je vo-

lilna pravica za žene obstajala samo v 4 državah. Ko pa je bila osnovana internacionalna ženska organizacija, je takaj kmalu priborila glasovalno pravico ženam v 40 državah. Mirno lahko trdimo, da ima danes na svetu polovica ženskega sveta volilno pravico. Toda žene vidijo uspeh v tem, ko bodo imele vse glasovalno pravico.

Druga najvažnejša točka dnevnega reda pa je bilo vprašanje svetovnega mira. Sprejeti so bili v zadevnem obširni in temeljitji sklepi, ki bodo poslani Društvu narodov v Ženevo. Žene vsega sveta so odločno proti prelivanju krvi in zahtevajo zagotovilo za popoln svetovni mir. V svojih zahtevah poudarjajo zlasti, da se posledice svetovnega klanja poznajo občutno in porazno še danes po tolikih letih premirja in da se bodo poznale še desetletja in desetletja ter bi nova svetovna vojna prinesla človeštvu katastrofo.

Obširne so bile tudi razprave o zahtevah posameznih predstavnic za posamezne države. Najzanimivejše so bile zahteve turških žen, ki se zadnje čase silno nagibajo k emancipaciji. Pri volitvah so bile izvoljene štiri predsednice, prva v Franciji, druga na Češkoslo-

višče v njeni hiši blizu prve bojne črte in terja ljubezni, spočetka samo kot plačilo za izkazano uslugo, pozneje v mnemju, da je mož te ženske, kozak, zapeljal njegovo ženo v nemškem zaledju. Ko zatrobi kmalu zatem trobenta alarm, ker so Rusi naskočili nemške postojanke, ubije vojak, ki dotlej še nikogar ni ubil, v vojnem metežu Rusa, katerega je iskal na vseh frontah in za katerega je menil končno da ga je našel, onega, ki mu je zapelel ženo. Istočasno ko je nemški vojak vrgel Rusu sabljo, ki se mu je zapičila do ročaja v prsi, mu je le-ta poslal kroglo pod srce. Težko ranjenemu in umirajočemu vojaku pove ženska, da ni ubil pravega, da ni ubil njenega moža, da je ubil drugega.

Kakor je Cerkvenika v vseh njegovih dosedanjih dramatskih delih najbolj zanimal odnos med moškim in žensko, ki postaja v okviru današnjih zapletenih kulturnih razmer vedno manj naraven in harmoničen, kakor se ga je vedno znova loteval, tako ga je tudi topot znova zagrabil, samo da ga je sedaj prestavil iz malomeščanskega okvira, v katerem ga je do sedaj ravadno reševal, v grozoto vojne ozračja. Tako je Cerkvenikova

vojna zgodba v primeri z drugimi deli svetovne vojne literature snovno prav gotovo enako močna, v motivu celo zanimivejša in globlja, etično morda šibkejša, ker zveže Cerkvenik odgovornost za radi vojnega ubijanja z vsemi onimi postranskimi grozotami in tragedijami, ki spremljajo sleherno vojno. V Cerkvenikovi vojni zgodbi ni upora proti smrti, oprijemanja za življenje, pa tudi ni vdanosti, s katero človek sprejme vojno grozoto kot nujni delež. Ostro je v njej poudarjeno nasprotje med vojakom in človekom, ne v pogledu neizprosnega izpolnjevanja dolžnosti in brezposnega zvestobe, kakor pri Maeterlinckovem »Stilmondskem županu«, eros in seksus kažeta svoj obraz in govorita svoje besede iz te Cerkvenikove vojne zgodbe, iz njegovih dveh oderskih likov, ki neposredno pred nami doživljata svojo vojno usodo, prav tako pa tudi iz obeh onih polav, ki posegata ves čas duhovno in posredno v to vojno zgodbo, iz zakonskih drugov obeh, vojaka in ženske.

Cerkvenik je tudi s to svojo vojno zgodbo ostal realist, njegovo delo zajame v vsej svoji preprosti enostavnosti, enotni neposrednosti in smotreni ubranosti,

ki pa ne zapade nikoli v utrujenost. Vso to Cerkvenikovo odersko vojno zgodbo preveva duh avtorjevega odločnega odklonilnega stališča do vojne, njegovega naziranja, ki pride do mogočnega izraza v sklepnih besedah, ki so obenem odgovor na naslov te vojne zgodbe, da smo krivi mi vsi, ki vojno dopustimo, kajti beseda vojna pomeni človeško delo, vojna, to smo mi vsi, zato smo vsi enako krivi.

V današnjih dneh, ko se vse velike države oborožujejo z mrzlično naglico in se odločujoči državniki odkrito pripravljajo na novo vojno v nasprotju z odločno voljo slehernega zadnjega državljanja, ko morajo slediti male države zgledu velikih, da zavarujejo svoje lastne življenjske interese, je učinkovala Cerkvenikova vojna zgodba že preteklo leto, ko je izšla v knjižni obliki, kot močan opomin onim redkim, ki so dojeli in doumeli vso grozoto in nesmiselnost prejšnjih in bodočih vojen. Prav gotovo bo tudi sedaj, ko bo spregovorilo Cerkvenikovo delo z odra doli, učinkovalo v svoji globoki notranji preprostosti kot redko doživetje in pretresljiv memento nam vsem. —n.

Kulturne vesti

Angelo Cerkvenik: Kdo je kriv?

Vojna zgodba v štirih dramatskih scenah. K nocojšnji krstni predstavi v našem gledališču.

Cerkvenik je mariborskemu gledališkemu občinstvu že star in ljub znanec, saj so vsa njegova odrska dela doživela svojo krstno vpriporitev v Mariboru in vsa so zapustila močan vtis.

S svojim najnovejšim dramatskim delom, z vojno zgodbo »Kdo je kriv?« je stopil Cerkvenik na prostrano polje vojnihih dogajanj in tako obogatil našo slovensko vojno literaturo, ki je borna in skromna, dočim se je pri drugih narodih že prva povojna leta bohotno razcvetela.

Cerkvenikova vojna zgodba v štirih scenah se odigrava v svetovni vojni na rusko-nemški fronti. Vso težo dogajanja nosita dve osebi, vojak in ženska. Vsebinska: Nemški vojak na straži zaloti žensko, Rusinjo, pri tatvini jestvin iz vojaškega živežnega voza. Namesto da bi jo po predpisih naznanil, jo pusti, da odide z nabasanim tovorom. Tik nato jo ob-

Alphonse Dandet:

GREH ŽENE

ROMAN.

62

»Obrekli so abbéja Céresa, da mu je najmlajša hčerka Lucristovih, ki jih je obenem z materjo sprejel k sebi za časa zapora očeta divjega lovca, bila ljubica... Človek bi skočil iz kože od jeze! Prav ta otrok brez dozorelosti in ženske sti, skrofulozen, epileptičen, z angleško boleznijo, prav ta naj bi bila taka skušnjava, ki ji ne bi bil mogel odoleti ta čudoviti človek, ta svetnik! Seveda je bil ves dokaz samo v tem, da so več tednov živeli skupaj pod eno streho... In ko pomislim, da je vso to gonjo povzročil oni svetovnjaški župnik, oni gizdalin, oni parazit bogataških miz, h katerim je vodil tudi svojo gospodinjino...«

Gospa Féniganova — morda si je tudi sama mogla očitati kakšno povabilo take vrste — je naglo prekinila sina:

»Kaj ti je odgovoril škof?«

»Napisal mi je poslanico, dolgo več strani, ki mrgoli citatov iz Tertulijana. Gospod župnik da je vzoren pastir, gospod vikar pa da je spet star, predober otrok. Med tem so pa poslali našega starega prijatelja za tri mesece v trapistovski samostan v Aiguebelle, a naš gospod

župnik zbira po gradovih podpise za petičio, v kateri prosi, naj se za vselej odstrani od tod ta svečenik, ki ljubi in blagoslovja samo berače in klateže. Manjka samo še tvoj podpis, zato čaka župnik na tvojo vrnitev.«

»Naj samo pride! Ga bom že sprejela!«

»Ti ne boš podpisala?« je vprašal Richard navdušeno. »Dobro. Jaz ti pa obljubim, da se z onimi ničvredneži tam preko, ako me puste v miru, ne bom več ukvarjal.«

»Pustili te bodo, to ti prisegam. A zdaj mi daj to svojo veliko glavo, da jo še pobožam, potem pa pojdi, ker moram malo tudi še spati.«

»To sem tudi sam mislil... Ker razumeš, Lydija ne more tam doli ostati sama...«

»Da, da... razumem, govorila bova o tem jutri pri kosilu. Potrebujem vsaj en dan počitka. In zdaj pojdi, moj dragi.«

Richardu se je zdelo, da ne bo mogel strpeti do večera zaprt v delavnici; prvič po tolikem času je stopil skozi vrata, ki so bila priča Lydijinega poba, — odšel je s trdnim sklepom, da se do noči

ne vrne. V tem času gozd ni bil več tako lep, ker so ga veliki nalihi in vetrovi ekvinokcija oropali še zadnjega listja, in so bila tla ena sama rumena in blatna zmes. Veje in drevoredi niso imeli več onega skrivnostnega čara, ni bilo več perspektiv, ker ono, kar se je poprej zdelo dalnje, je bilo zdaj blizu in od vseh strani so se mogle videti ograje Grosbourškega gozda, da je mali Senart izgledal kakor z žicami prepletena šuma. In kakor je izginil čar in nakit gozda, tako se je razpršil tudi njegov orkester. Kje pa kje je v tistem izprepletenem grmovju skakljaj in žvižgal kos, ki je zdaj izgledal dosti večji, jate vran so se spreletavale po vrhovih dreves, po starih kolnikih, napolnjenih z deževnico, so pa brozgale divje race, katerih ponosni krik je odmeval po gozdu. V Richardovi glavi pa je tisti dan orila zvočna fanfara, ki jo je korakajoč spremljal s svojim običajnim »pum... pum...«, a zdaj veselim in divjim »pum... pum...« kakor motivom slavca, kakor pesmijo ljubezni in vstajenja, ki se je glasila okoli njega, ko se je sprehajal v nekem zasanjanem gozdu, polnem vonja, svetlobe in ptičjega petja... Ljubila se hosta torej še lahko in objemala, in njegovemu zaljubljenemu srcu se je zdelo, da bo zdaj mogoče vse popraviti; ni čutil več one strašne opetkline, one žgoče žerjavičice v prsih, od ka-

tere so mu drhteli vsi živci. Njegova ljubosumnost je bila ozdravljena, njegova rana oprana v Lydijinih solzah in krvi...

Draga žena! Koliko je morala pretrpeti, preden se je odločila za samomor, ona, ki je tako ljubila življenje! Pri tistem, ki se je tako težko pokoril za svoj greh, se ne sme več govoriti o odpustitvi. Vračala se je k njemu z novo poltjo, poltjo očiščeno s trpljenjem: kako prijetno bi bilo nasloniti glavo na to polt, vdihavati oni vonj mladosti, ki zori, vonj podoban onemu šmarnice in vijolice, ki se širi izpod grmovja pod konec pomladi...

»Sopristi! gospod Richard, vi že tako zgodaj pretegujete svoja kolena... Se vam mudi h kosilu? Pa, dajte potem, stopite malo k nam v Eremitage, da snéva skupaj kos kruha!«

»Toda vaša sinahla, moj dobri Eugene, ne bo zadovoljna.«

»Eh, kaj me briga! Tudi ona se bo prav gotovo malo razvedrila, ko ji vsaj enkrat ne bo treba jesti le meni nasproti.«

Indijarec, ki se je vračal s svojega prvega obhoda s puško preko rame in zajemcem v torbi, je peljal Richarda skozi tako imenovano »Velikonočna vrata«, stare samostanske dveri s težkim lokom in počenimi deskami, ki so jih črvi preluknjali. skozi katera se je prišlo na s travo obraslo dvorišče, kjer se je pred meseci slavila svatba Sautecœurjevega sina.

Minljivost posvetnega bogastva in sreče

ROMANTIČNO ŽIVLJENJE MILIJARDERKE IN NAJLEPŠE ŽENSKÉ IZ DEZELE DOLARJA.

Pred tedni so našli v siromašni koči blizu Vermonta neko staro ženo. Po daljšem prizadevanju so oblasti dognale njeno identiteto. Starka je bila nekdanja lepota in ena najbogatejših žensk Amerike ter se je imenovala Elizabeta Tabor. Danes je njeno ime popolnoma pozabljeno, dočim je v poslednjih letih 19. stoletja igralo tako veliko ulogo.

Elizabeta Taborjeva je bila najbogatejša ženska in je bilo njeno premoženje precejeno na milijardo dolarjev, umrla pa je v bedi in siromaštvu. Ko je bilo še njeno ime na vrhuncu slave, so pisali o njej, o njeni lepoti, o njenem bogastvu in o njenih razkošnih oblačilih listi dolge članke. Ilustracije so ponatiskovale njeno sliko in vsak najmanjši dogodek iz njene življenja je bil že senzacija. Omožena je bila Elizabeta Taborjeva z nekim Horacijem, ki je bil prav tako najbolj fantastičen človek zahodne Amerike. Že v svoji mladosti je nagibal k pustolovščinam in v lovu za bogastvom je imel izredno srečo. Kmalu po poroki je kupil v Koloradu ogromen kompleks zemljišča in pričel tam kopati zlato. Zlata žila pa je bila kmalu izčrpana, a Horacij ni okleval in je odkril bogat rudnik srebra. V nekaj mesecih se je pomnožilo njegovo premoženje nad 1 milijon dolarjev.

Takrat se je ločil od svoje žene Elizabete, ki je vidno oslabela zaradi velikih skrbi. Pri razporeki ji je izplačal 1 milijon 200.000 dolarjev in se zalubil v neko Elizabeto Kurtovo, ki je bila legendarna

lepota Amerike. Z denarjem je ločena žena nekaj let uspešno gospodarila in si pridobila ogromno premoženje. Toda njej ni bila sreča tako mila, kakor njenemu ločenemu soprogu. V nekaj letih so se posušile njene blaginje, prodati je morala svoje hiše, prodati je morala svoj poslednji nakit in se predati ubogemu življenju. Ni več živela v mestu, šla je na deželo in tam beračila od hiše do hiše ter živela od usmiljenja dobrih ljudi. Ko je letos v marcu pritisnil hud mraz, se je Elizabeta zatekla v neko kočico in tam zmrznila. Njena tragična smrt je vzbudila pravo senzacijo in ameriški listi so mnogo pisali o njej in o njenem življenju.

Nasprotno pa je imel njen ločen mož večjo srečo. Nova ljubezen mu je prinesla k hiši novo zadovoljstvo in blagostanje. Bil ji je kavalir in jo je obsipaval z dijamanti in dragulji, s svilnimi oblačili in z vročo ljubeznijo. Njegovo bogastvo se je večalo iz dneva v dan. V nekem mestecu je zgradil za sebe krasno palačo in zgradil je opero, ki je stala nad milijon dolarjev. Prav ko je bil Horacij na vrhuncu svoje sreče, ga je pa nepričakovano tudi zadela katastrofa. Padeč vrednosti srebra je porazil vse njegovo imetje. Prisiljen je bil prodati vse rudnike in nekaj let nato vse svoje premoženje. Na stara leta ga je doletela ista usoda, kakor njegovo ločeno ženo Elizabeto. Umrli je pozabljen in osamljen kot navaden cestni pometlač.

Ali tera civilizacija ljudi v obup?

MED PRIMITIVNIMI NARODI JE VEČ SAMOMOROV KOT PRI CIVILIZIRANIH.

Samomori so pripisovali vplivu civilizacije na ljudi šibkejših živcev ali nagnjenju k ekscentričnosti. Samomori naj bi poznali samo kulturni narodi. To naziranje so potrdile statistike s svojimi točnimi podatki o samomorih. Pri tem pa je bilo pozabljeno dejstvo, da primitivni narodi ne poznajo statistike in da o samomorih pri njih ničesar ne vejo. Šele pred kratkim so raziskovalci ugotovili, da so samomori pri primitivnih narodih celo pogostejši kakor pri kulturnih.

Neki Holanec je sestavil podrobno statistiko samomorov pri 54 narodih vseh delov sveta glede na različne stopnje razvoja. Že način samomorov je zelo različen pri primitivnih in kulturnih narodih. Najprimitivnejši narodi na najnižji stop-

nji razvoja ne poznajo samomora z lastno roko. Pri njih si konča človek življenje na pasiven način s tem, da čaka da nastopi po dolgem gladovanju smrt sama. Drugi se pa dajo brez odpora in obrambe mirno usmrtiti ali pa iščejo smrti v boju z močnejšim sovražnikom. Avstralci iz zahodne Viktorije si končajo življenje na ta način, da se dajo pičiti strupeni kači. Pri plemenih višje stopnje razvoja so take vrste samomori redki pojavi.

Zelo pogosto je samomor posledica naravnih in socialnih razmer. Tako imajo Eskimi in prebivalci severne Azije težje življenje od drugih primitivnih plemen in narodov. Večina samomorov pri primitivnih narodih izvira iz določenih nazo-

rov in npravnstvenega čustvovanja. Raziskovalci so dognali v mnogih primerih, da so se stari ali težko bolni ljudje po običajih dotičnega plemena, odnosno naroda sami usmrtili, ali pa so jih usmrtili njihovi rojaki. Taki običaji imajo svoje gospodarske razloge in samomor velja za nekaj samo ob sebi umevnega. Močno je razširjen tudi običaj, da si končajo ljudje življenje ob smrti svojega sorodnika. Ti samomori se nanašajo na žene in otroke. Ob čisto drugačnem pojmovanju življenja in smrti pri primitivnih narodih in plemenih so tudi vzroki samomorov čisto drugačni kakor pri kulturnih narodih.

Vzroki samomorov pri kulturnih narodih so mnogo globlji in močnejši, kakor se splošno misli. Večkrat zadostuje hude razžaljenje ali nesrečna ljubezen. Pri nekaterih plemenih se je povečalo število samomorov, čim je začela prodirati k njim evropska civilizacija. V takih primerih je gnala divjake v smrt sprememba življenja. Pri primitivnih narodih na nižji stopnji razvoja je zelo pogosto vzrok samomora tudi maščevanje. Tako si konča življenje žena samo za to, da se maščuje nad svojim možem, ker je grdo ravnal z njo.

Nedvomno je torej, da samomor nikoli ni bil in ni v zvezi s civilizacijo, marveč da si konča življenje več ljudi pri primitivnih narodih, kakor pri civiliziranih. Civilizacija je samo pripomogla, da se šte vilo in vzroki samomorov samo ugotavljajo, nikakor pa ne, da bi se njih število pomnožilo.

Domišljija.

Neka ne posebno lepa in mlada dama je pristopila k stražniku in se pritožila:

»Gospod v avtomobilu me stalno zasleduje. Kamorkoli grem, vselej mi je za petami. Dozdeva se mi, da je pijan ali nor.«

»Stražnik je pogledal damo in jo premeril od pet do glave ter končno rekel: »Prav gotovo je pijan ali pa nor.«

Edina misel.

Betka: Mirko mi je rotel, da sem edina njegova misel na tem svetu.

Polonca: Mogoče, toda sinoči sem ga videla, kako se je z neko drugo mišljo sprehajal po parku roko v roki.

V vsako slovensko hišo „Večernik“

Razno

POZOR!

Razen drugih jedil nudim sledeče specialitete: Dvekrat na teden morske ribe, bržlice, raznjice, čevapčice, vse sveže in pečeno na rešetki po zmernih cenah. Točim pristna dalmatinska vina kakor: črno po Din 8.—, Opolo in belo po Din 10.—, Dobre štajersko vino po Din 12.—, Gostilna »Rotovž« A. Vicel, Maribor, Rotovski trg 8. 1416

LJUBITELJI DOLENJSKE KAPLJICE!

Pristno dolejsko črnino in najboljši Prošek dobite v Automatskem buketu. 1430

TAKOJ DOBITE DENAR, če prodate obnošeno obleko, čevlje itd. v Grajski starinarini. Plača najboljši! 1669

OSEBE, KI SO BILE,

dne 27. marca t. l. navzoče pri karambolu z avtomobilom in kolesarico na vogalu Jurčičeve in Vetrinjske ulice se naprošajo, da javijo svoj naslov pod »Karambol« upravi lista. 1758

Prodaj

KOLESA in nadomestne dele kupite po najnižjih cenah in ugodnih plačilnih pogojih pri »Jugu«, d. z o. z., Maribor, Tattenbachova ul. 14. 1598

OTROŠKE VOZICE

v veliki izbiri in zelo nizkih cenah dobite pri »Jugu«, d. z o. z., Maribor, Tattenbachova ulica 14. 1597

MODERNI VOZICEK

na prodaj, Gosposvetska 10, (Samo stanska). 1761

Kupim

Kupim drobno ohranjeno

MOŠKO KOLO.

Ponudbe pod šifro »Plačam takoj« na upravo lista. 1756

Spomnite se CMD

Sobo odda

SOBO

s posteljo oddam s 1. majem. Vprašati Oset, Jugoslovanska hranilnica, Kralja Petra trg 6. 1750

PRAZNO SOBO

odam boljši osebni, ki ima čisto pohištvo. Cvetlična ulica 23. pritičje. 1755

Službo dobi

HIŠNIKA

sprejme Križnič, Danikova ul. 10. 1751

Za somladanski čas

lepe nogavice, rokavice, kombineže, srajce, kravate itd. — Modne, šiviljske in krojaške potrebščine v modni trgovini

Anton Paš, Maribor Slovenska ulica 4.

Naznanjamo, da je naš predragi mož, oče itd., gospod

Ivan Sagaj

posesnik, včeraj ob 7. uri jutraj po kratki bolezni previden tolažil sv. zakramenti v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 25. aprila ob 16. uri z mrtvašnice na magdalensko pokopališče Pobrežje pri Mariboru, dne 24. aprila 1935.

Zalujoča žena in otroci.